

[Heie.]

bygherren forpligter sig til at følge mesterorganisationernes udskydningsregler. Ifølge højesteretsdom af 23. juni 1961 kan en organisation imidlertid kun benytte sine vedtægtsregler over for egne medlemmer. Ved udbydelsen af andet afsnit af skolen ved annonce af 17. januar 1964 blev det meddelt, at — jeg tillader mig at citere — :

„der underskrives licitationserklæring, og samtlige bydende må derefter underkaste sig licitationserklæringens bestemmelser.“

Under hensyn til forløbet i en anden sag vedrørende fragtmandshallen i Randers, hvor det viste sig, at denne udvidede erklæring betød, at også de kooperative virksomheder blev udskudt, forespurgte Det kooperative Fællesforbund på sine medlemsvirksomheders vegne, hvad der mentes med tilføjelsen; om mesterorganisationerne herefter skulle have ret til også at udskyde medlemmer af andre organisationer, og om mesterorganisationerne eller skolens bestyrelse før forelæggelsen af erklæringen til underskrift havde indhentet samtykke til ændringen af erklæringen hos monopoltilsynet, der udformede den normale bygherreerklærings ordlyd. Da man ikke modtog klart svar på disse spørgsmål, undlod de kooperative virksomheder at afgive tilbud, da Kooperationen principielt ikke vil deltage i nogen form for prisfordyrende aftaler, men man protesterede klart og kraftigt over for skolens bestyrelse.

Den tredje sag vedrørende fragtmandshallen i Randers gav til resultat, at den kooperative virksomhed, der havde indgivet tilbud på 5.690 kr., blev udskudt, mens en privat virksomhed, der havde indgivet tilbud på 5.739 kr., altså 49 kr. højere, fik arbejdet.

Da der i de to førstnævnte sager er tale om byggeri af offentlig karakter eller byggeri med betydelig offentlig støtte, hvori det offentlige altså har betydelige økonomiske interesser, ønsker jeg gennem mit spørgsmål at få klarlagt det betænkelige i, at det offentlige yder tilskud til byggearbejder, der er fordyret på denne måde, og få klarlagt mulighederne for at få skabt friere konkurrenceforhold på disse områder med det formål at formindske det offentliges udgifter. Staten er en så betydelig bygherre, at man ved at

fastlægge klare retningslinjer her kunne udøve en betydelig normativ indflydelse over for kommuner og andre og således, allerede inden der tages lovgivningsinitiativ vedrørende licitationsordningen, bidrage til en sundere konkurrence i byggeriet.

Handelsministeren (Bawnsgaard): Principielt er jeg enig med det ærede medlem hr. Heie i, at det ved licitationer — og det må gælde ved alle former for byggeri — må tilstræbes, at der ikke sker sådanne indgreb i den frie konkurrence, at bygherren udelukkes fra at antage det billigste tilbud, for så vidt det drejer sig om forsvarlige tilbud.

Det spørgsmål, det ærede medlem nu har rejst, synes jeg imidlertid er udformet så generelt, at det kunne give anledning til en drøftelse af hele licitationsordningen. Licitationsproblemerne er, som jeg går ud fra det vil være det ærede medlem bekendt, behandlet indgående i licitationskommissionen, der afgav betænkning for et års tid siden, og de generelle drøftelser af disse problemer her i tinget synes jeg må vente, indtil der på grundlag af betænkningen fremsættes et lovforslag.

Jeg kan dog allerede nu pege på, at vel bygger kommissionens flertals forslag i flere henseender på samme retningslinjer som den nuværende licitationsordning; men efter dette forslag forbydes forudgående regulering af tilbud, og reglerne for udskydning skal kun omfatte organisationernes egne medlemmer og dem, der tilslutter sig organisationernes bestemmelse, således at f. eks. også de såkaldte åbningsforbehold, der har givet anledning til adskillige sager, falder væk. Tanken hermed har vel fra kommissionens side først og fremmest været den at indarbejde et element af friere konkurrence i hele licitationssystemet.

Hvad angår de konkrete sager, det ærede medlem henviste til, så svarede det ærede medlem jo for så vidt selv på det første spørgsmål, spørgsmålet om sygehusbyggeriet i Tarm. Spørgsmålet om, hvorvidt denne fravigelse af udbudsbetingelserne umiddelbart før licitationen er retmæssig, ligger uden for licitationsordningen, og spørgsmålet er da også, som det ærede medlem selv oplyste, civilretligt taget op af Kooperationen med henblik på eventuel